

REMIZY STRAŻACKIE

(Fragmenty z opracowania książkowego pt. „ Straż Ogniowa 1909 – 2009,,)

W 1921 roku wybrano nowy zarząd Straży Ogniowej w składzie :

Marian Sikorski – prezes
Kazimierz Jarmoc – v-ce prezes
Zygmunt Dzierżanowski - naczelnik
Maciej Sergjalis – gospodarz

Z inicjatywy tegoż zarządu i wydatnej pomocy społeczności miasteczka wybudowano drewnianą remizę strażacką .

Z budową tego obiektu uporano się w rekordowym czasie . Została wzniesiona przy szosie z Chełma do Krasnegostawu oraz drodze do stacji kolejowej Rejowiec , obok Urzędu Gminy a aresem Sądu Pokoju . Wymiary remizy strażackiej były następujące : **21 x 8** metrów.

Otwarcie nowo-wybudowanej remizy było nie tylko ważnym wydarzeniem w historii straży ale i miasteczka.

Remiza Straży Ogniowej w Rejowcu . Fotografję wykonano w 1926 roku .

Do naszych czasów zachowały się zapisy z przebiegu tej uroczystości . Naoczny świadek opisał to wydarzenie w sposób następujący :

(...) ,, Dnia 26 października 1924 roku odbyło się o godzinie 3-iej po południu w Rejowcu uroczyste poświęcenie Remizy Strażackiej. Wieczorem o godzinie 8 kółko amatorskie przy straży w tej że remizie na nowo wybudowanej scenie odegrało komedię Przybylskiego „Wicek i Wacek” . Poświęcenia dokonał ks Zakrzewski , proboszcz rejowiecki , który następnie wygłosił okolicznościowe przemówienie o treści religijnej .. Po skończonej ceremonii religijnej specjalnie sprowadzona na ten dzień orkiestra straży pożarnej z Siennicy Różanej powiatu Krasnostawskiego odegrała Rotę i Mazurka Dąbrowskiego . Następnie przy dźwiękach tej ze orkiestry i orkiestry rejowieckiej odbyła się defilada straży . Po defiladzie uczestnicy uroczystości powrócili do sali, gdzie na estradzie zasiedli członkowie zarządu straży . Przewodniczył pan Nowakowski dziedzic z Krzywowoli i udzielił głosu naczelnikowi straży panu Sikorskiemu właścicielowi apteki w Rejowcu , który w przemówieniu swoim opisał powstanie straży i budowę remizy . Korzystając z okazji uroczystości Sienkiewiczowskiej , wygłosił dłuższe przemówienie o H . Sienkiewiczu i Jego dziełach p. Turewicz nauczyciel miejscowy . Przedstawienie na ogół biorąc wypadło zupełnie dobrze i dostarczyło widzom bardzo miłych wrażeń . Jest to zasługa pani Szedłowej żony kierownika miejscowej szkoły , że z materiału całkiem surowego potrafiła dojść do takiego rezultatu . Po skończonym przedstawieniu aktorzy amatorzy odśpiewali „ Rotę „ . Jest to godne zaznaczenia iż p. Szedłowa zakończyła przedstawienie odśpiewaniem pieśni narodowej , nadając tym sposobem patriotyczny charakter sztuce teatralnej . Potem nastąpiła zabawa taneczna , na której młodzież rejowiecka bawiła się ochoczo do rana ,,

W gazecie chełmskiej „ Zwiercadlo „ z dnia 8 XI 1924 roku Nr. 45/70 . opisano tą samą uroczystość następująco :

„ Poświęcenie Remizy Straży Pożarnej w Rejowcu „

(...) ,, O godz. 8-iej wieczorem ma być przedstawienie , tymczasem korzystam z okazji , by obejrzeć salę i dowiedzieć się szczegółów dotyczących straży . Budynek jest dużych rozmiarów szopą : wewnątrz mieści rekwizyty strażackie (w tej chwili usunięte na podwórze) . Na przedzie Sali zbudowana została scena , która swoimi nowymi dekoracjami sympatycznie wygląda , przed sceną na wzór dobrze urządzonych teatrów jest miejsce dla orkiestry . Dziwnym mi się wydaje , że prezes straży w tak uroczystej chwili jest nieobecny , ale dowiaduję się , że nie tylko prezes ale i inni członkowie zarządu straży niezbyt się nią interesują . Cała prawie praca i odpowiedzialność spada na barki naczelnika p. M. Sikorskiego , któremu pomaga z zarządu tylko sekretarz p . Ceglowski . Temu dzielnemu i energicznemu naczelnikowi zawdzięczać należy istnienie straży i zbudowanie remizy , do której dokończenia dołożył sporo z własnej niezbyt bogatej kieszeni . Rozglądam się , kto z Chełma p[przyjechał , okazuje się , że nie licząc Waszego sługi , czytelnicy , obecnym jest tylko p. Sosnowski – komendant straży . Poza tem nikogo , ani przedstawiciela starostwa , ani sejmiku . Zaproszenia zostały kilka dni temu wysłane , a jednak nikt się nie zjawił . Smutne to daje świadectwo o tych władzach , że nie zwracają uwagi na objawy życia organizacyjnego i kulturalnego na wsi , tj. u podstaw państwowości . Obywatele powinni władzę widzieć i

znać nie tylko nakazów karnych i administracyjnych Lubrzy płaceni podatków , lecz i wtedy gdy obywatele ci obchodzą uroczystości o znaczeniu społecznym ,, .
 (...) ,, Z nastaniem zmroku zabłyśły na sali lampki elektryczne (Chełmie czy ci nie wstyd) . poczęli się schodzić amatorzy biorący udział w sztuce w liczbie 20 osób .
 Inteligencji w tym zespole brak . Podobno nauczycielstwo rejewieckie odmówiło udziału dlatego , że byłoby to straceniem ,, powagi ,, . jedynymi inteligentami w kółku są pani Szedłowa żona kierownika szkoły w Rejowcu i naczelnik p. Sikorski (On wszędzie) , ale oni pozostawili sobie pracę kierowniczą , udziału w sztuce nie biorą . Odbywają się ostatnie przygotowania i charakteryzacja , której dokonywa miejscowy mistrz odmuzyki , pan Szmul ... zapomniałem nazwiska . Przed rozpoczęciem przedstawienia , p. Sikorski zwrócił się do szczerze przepelnionej publicznością sali , z prośbą o pobłażliwość dla amatorów występujących pierwszy raz na scenie i mających bardzo krótki termin do wyuczenia się ról . Kilka minut po 8 (punktualności mógłby się również Chełm uczyć od Rejowca) rozpoczęło się przedstawienie , które na ogół biorąc wypadło zupełnie dobrze i dostarczyło widzom bardzo miłych wrażeń . Widać to było z roześmianych twarzy . Jest to wielka zasługa pani Szedłowej , że z materiału całkiem surowego , który nie tylko , że nie był ani razu na scenie , ale po większej części sceny nie widział , a nawet w pewnych wypadkach czytać umie tylko ,, drukowane ,, - potrafili dojść do takiego rezultatu . Usterki były : nawet dość znaczne . Jednak zrozumienie intencji autora oraz szczerze chęci i zapal w jakim szła cała akcja, zacieraly wszystkie wady . Po skończonym przedstawieniu , amatorzy odśpiewali chórem ,, Rotę ,, , której publiczność wysłuchiwała stojąc . Jest to godne zaznaczenia , iż p. Szedłowa zakończyła przedstawienie odśpiewaniem pieśni narodowej , nadając tym sposobem patriotyczny charakter premierze teatralnej . Potem nastąpiła zabawa taneczna , której dziarska młodzież bawiła się ochoczo do rana ,, .

W remizie obok pomieszczenia na sprzęt p/ pożarowy była duża scena teatralna . W razie potrzeby pomieszczenie remizy zamieniano w salę widowiskową . Przy straży działały amatorskie zespoły teatralne . Swój repertuar prezentowali nie tylko przed własną widownią . Pokazywano inscenizacje szkolne z okazji różnych rocznic . Remiza spełniała też rolę sali zebrań . W razie potrzeby zamieniana była na salę balową . Ogniskowało się w niej życie kulturalno- oświatowo- rozrywkowe Rejowca . W tym czasie w całym powiecie chełmskim remizy strażackie posiadały tylko trzy jednostki a w tym Rejowiec.

Stan posiadania Straży Ogniwych - gminy Rejowiec

	Rejowiec	Rejowiec cementownia ,, Firley ,,	Al. Niedziałowska
Remizy i scena do Przedstawień	remiza drewniana ze sceną teatralną	remiza murowana w budynku fabrycznym	-----
Świetlica	w domu wynajętym	-----	-----
Wspinalnia	-----	wspinalnia 2 piętrowa	-----
Sztandary	(z 1926r.)	(z 1930r.)	-----

Orkiestry

tak

tak

W okresie pierwszych lat powojennych remiza nadal służyła strażakom co dokumentuje poniżej prezentowana fotografia .

Obchody 1 Maja w Rejowcu w roku 1948 . Fotografia została wykonana u zbiegu ulic T. Kościuszki i Partyzanckiej (Kolejowej ,Henryka Dąbrowskiego) . Na drugim planie – remiza strażacka (obecnie w tym miejscu pomnik Mikołaja Reja) . Fotografię udostępnił Sławomir Kociuba .

Nieubłagany upływ czasu spowodował, że remiza uległa technicznej degradacji . Zastanawiano się o przeniesieniu jej na inne miejsce i o zmniejszonych gabarytach . Na wolny plac po zabudowie kahalnej , kaszarni czy też przy ulicy Szkolnej w niewielkiej odległości od krzyża przydrożnego . Bez powodzenia . Dopiero jesienią w 1962 r z inicjatywy miejscowych działaczy społecznych i aktywistów OSP zapadła decyzja budowy remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Rejowcu .

----- „ -----

(w oparciu o „ Kronikę „, pisaną przez Henryka Lasockiego)

Głównymi inicjatorami byli :

Ciechan Jan – sekretarz POP w Rejowcu Os.

Pulsakowski Jan – przewodniczący GRN w Rejowcu os.

Mizgalski Jan – Kierownik Młyna Gospodarczego w Rejowcu os.

Czerniak Edward – prezes OSP w Rejowcu os.

Gruczyński Jerzy - naczelnik rejonowy OSP w Rejowcu os.

Przy dużej pomocy ówczesnego posła na Sejm a byłego mieszkańca Rejowca Bartkiewicza Władysława uzyskano zaświadczenie budowy wg projektu remizy OSP w Nałęczowie , zakupiono z własnych środków obrotowych . W tym też czasie ukonstytuował się Zarząd Społeczny Komitetu Budowy „ Domu Strażaka „. W gromadzeniu środków na zakup materiałów wyróżnili się członkowie władz powiatowych i wojewódzkich w osobach :

Zając Edward – sekretarz WRN w Lublinie

płk Stylski Mieczysław – komendant Wojewódzkiej Straży Pożarnej w Lublinie

Dejncha Aleksander – sekretarz PRN w Chełmie

Moskaluk Wiesław – przewodniczący PPRN oraz komendant Powiatowej Straży Pożarnej w Chełmie

Dotację na budowę inwestycji uzyskano od :

Społecznego Funduszu Odbudowy Kraju i Stolicy „ SFOS „, w Lublinie .

PZU w Lublinie

PPR w Chełmie

Budowę rozpoczęto wiosną przy Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Rejowcu os. Pod kierownictwem Kaźmierczaka Henryka . Nadzór techniczny sprawował – technik budowlany Niewiadomski Henryk . Akt położenia kamienia węgielnego pod budowę dokonał Przewodniczący Prezydium Powiatowej Rady Narodowej – Wiesław Moskaluk w dniu 20 maja 1963 roku . Natomiast akt oddania do użytku w dniu 22 maja 1967 roku . Patronat nad budową piastował ZMS przy WRN w Lublinie .

W dniu 22 maja OSP w Rejowcu otrzymała nowy samochód bojowy , wyposażony w sprzęt techniczny i osobisty .

OCHOTNICZA
STRAZ POŻARNA
w Rejoncu Osada
pow. Chełm

Imienny wykaz

Zarządu Społecznego Komitetu Budowy "Domu Strażaka"
i Komisji Rewizyjnej w os. Rejowiec.

30

Lp.	Nazwisko i imię	Funkcja
<u>Zarząd:</u>		
1.	Teodorowicz Bolesław	Przewodniczący
2.	Gruczyński Jerzy	z-ca przewodniczącego
3.	Mizgalski Jan	sekretarz
4.	Czerniak Edward	członek zarządu
5.	Huk Lechosław	" "
6.	Kożuch Wacław	" "
7.	Bartkiewicz Władysław	" "
8.	Ciechan Jan	" "
9.	Sidor Zenon	" "
10.	Nawrocki Tadeusz	" "
11.	Szulc Zenon	" "
<u>Komisja Rewizyjna:</u>		
1.	Iwaniec Antoni	
2.	Borysow Ryszard	
3.	Słomiński Zbigniew	
4.	Dederko Czesław	

Kopia oryginału z „Kroniki”, prowadzonej z Henryka Lasockiego

**OCHOTNICZA
STRAZ POŻARNA**
w Rejowcu Osada
pocz. Chełm

Imienny wykaz

członków Społecznego Komitetu Budowy "Domu Strażaka"

w os. Rejowiec

29

Lp.	Nazwisko i imię	Zajmowane stanowisko
1.	Zajac Edward	Sekretarz Prezydium W.R.N. ^{Lublin} Chełm
2.	Dejneka Aleksander	Sekretarz P.P.R.N. w Chełmie
3.	Bartkiewicz Władysław	Poseł na Sejm PRL
4.	Ciechan Jan	Sekretarz Kom. M. PZPR w os. Rejowiec
5.	Sidor Zenon	Sekretarz GRN w os. Rejowiec
6.	Szule Zenon	Komendant Post. MO w Rejowcu
7.	Huk Lechosław	Dyrektor Cem. "Pokój" w Rejowcu
8.	Szymanek <i>Stomilow</i>	" " " "
9.	Zalewski Stefan	" Cukrowni Rejowiec
10.	Michałowski ^F Feliks	Kierowni Gorzelni w Rejowcu
11.	Iwan Adam	Kierownik PGR z Hruszów
12.	Reszko Aleksander	" Bazy Opasowej w Rejowcu
13.	Zwierzyński Stanisław	Dyrektor Szkoły Ogól. w Rejowcu
14.	Kożuch Wacław	Pedagog
15.	Teodorowicz Bolesław	Główny księgowy Cukrowni Rejowiec
16.	Bronicki Wiktor	Dyrektor Administracyjny Cukrowni
17.	Hałaj Michał	Kierowni Transp. - Warszawa
18.	Borysow Ryszard	Nauczyciel wychow. fizycznego
19.	Makowski Lucjan	Prezes G.S. Rejowiec
20.	Słomiński Zbigniew	" " "
21.	Bydler Irena	Przewodnicząca Ligi Kobiet
22.	Iwaniec Antoni	Pracownikumysłowy
23.	Dederko Czesław	Pracownik PPRN w Chełmie
24.	Wasilkow Józef	Sekretarz P.O.P. w Cukrowni
25.	Dubiel Teodor	Rolnik
26.	Usyk Eugeniusz	"
27.	Kapeluszny Adam	"
28.	Łach Aleksander	"
29.	Walczak Zygmunt	"
30.	Brzyśko Bogdan	Komendant O.R.M.O. w Rejowcu
31.	Szwed Lucjan	Sekretarz ZSM os. Rejowiec

Kopia oryginału z „Kroniki”, prowadzonej przez Henryka Lasockiego

Początek prac budowlanych w roku 1963

Fotografie pochodzą z „Kroniki”, prowadzonej przez Henryka Lasockiego a udostępnione przez Zofię Mizgalską.

----- „ -----
W dniu 7 maja 1967 roku uroczyście otwart Dom Strażaka.

W tym samym dniu oprócz remizy oddano do użytku wodociąg (o ograniczonym zasięgu) oraz nowy budynek Banku Spółdzielczego.

----- „ -----
Wkrótce z tego cyklu :- „Straż Ogniowa pod okupacją niemiecką”. Będą zamieszczone archiwalne materiały nigdzie nie publikowane.